

Vastaus kirjalliseen kysymykseen kiinteistöverolain 13 a §:n soveltamisalan laajentamisesta yleishyödyllisiin uskonnollisiin yhdyskuntiin

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Sari Essayahin /kd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 63/2018 vp:

Aikooko hallitus edistää kiinteistöverolain 13 a §:n laajentamista siten, että se tulee sovellettavaksi myös yleishyödyllisiin uskonnollisiin yhdyskuntiin?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kiinteistöverotuksessa ja tuloverotuksessa uskonnollisia yhdyskuntia kohdellaan evankelis-luterilaisen ja ortodoksisen kirkon kanssa yhdenmukaisesti ja eri tavoin kuin yleishyödyllisiä yhteisöjä.

Tuloverolain 21 §:n 2 ja 4 momentin mukaan evankelis-luterilainen kirkko, ortodoksinen kirkkokunta sekä muu uskonnollinen yhdyskunta ja niiden seurakunnat suorittavat veroa ainoastaan kunnalle ja ainoastaan elinkeinotulosta sekä muuhun kuin yleiseen tai yleishyödylliseen tarkoitukseen käytetyn kiinteistön tai kiinteistön osan tuottamasta tulosta 124 §:n 3 momentissa tarkoitettun tuloveroprosentin mukaan, joka vuodelta 2018 toimitettavassa verotuksessa on 6,27.

Yleishyödyllisen yhteisön verotuksesta säädetään tuloverolain 22 ja 23 §:ssä. Lain 22 §:n 1 momentin mukaan yhteisö on yleishyödyllinen, jos se toimii yksinomaan ja välittömästi yleiseksi hyväksi aineellisessa, henkisessä, siveellisessä tai yhteiskunnallisessa mielessä, sen toiminta ei kohdistu vain rajoitettuihin henkilöpiireihin eikä se tuota toiminnallaan siihen osalliselle taloudellista etua osinkona, voitto-osuutena taikka kohtuullista suurempana palkkana tai muuna hyviytyksenä. Pykälän 2 momentti sisältää esimerkkiluettelon yhteisöistä, joita voidaan pitää yleishyödyllisinä. Kirkko, uskonnollinen yhdyskunta tai niiden seurakunta eivät ole 22 §:ssä tarkoitettuja yleishyödyllisiä yhteisöjä.

Yleishyödyllinen yhteisö on lain 23 §:n mukaan verovelvollinen saamastaan elinkeinotulosta sekä valtion- että kunnallisverotuksessa, lisäksi se on verovelvollinen kunnalle muuhun kuin yleiseen tai yleishyödylliseen tarkoitukseen käytetyn kiinteistön tai kiinteistön osan tuottamasta tulosta 124 §:n 3 momentissa tarkoitettun tuloveroprosentin mukaan. Lain 23 §:n 3 momentissa mainituista varainhankintamuodoista saatuja tuloja ei lainkohdan mukaan pidetä yleishyödyllisen yhteisön elinkeinotulona ja ne ovat siten verovapaita.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 63/2018 vp

Lisäksi yhteiskunnallisesti merkittävää toimintaa harjoittavalle yleishyödylliselle yhteisölle voidaan eräiden yleishyödyllisten yhteisöjen veronhuojennuksista annetun lain nojalla ja siinä säädettyjen edellytysten täytyessä hakemuksesta myöntää veronhuojennus tuloverotuksessa veronalaisten tulojen osalta, kiinteistön tuottaman tulon osalta kuitenkin vain, jos kiinteistöä on käytetty pääasiallisesti yleiseen tai yleishyödylliseen tarkoitukseen. Lain vakiintuneen soveltamiskäytännön mukaan uskonnollista yhdyskuntaa ei ole pidetty laissa tarkoitettuna yleishyödyllisenä yhteisönä.

Kiinteistöverotuksessa kirkko ja uskonnollinen yhdyskunta ovat normaalisti kiinteistöverovelvollisia, kuitenkin siten, että kiinteistövero ei ole suoritettava kiinteistöstä siltä osin kuin sitä käytetään evankelis-luterilaisen kirkon tai ortodoksisen kirkkokunnan seurakunnan tai muun tahon asianomaisella luvalla perustettuna hautausmaana.

Yleishyödylliset yhteisöt ovat muutoin yleisesti kiinteistöverovelvollisia, mutta kiinteistöverolain 13 a §:n nojalla kunnanvaltuusto voi määrätä yleishyödyllisen yhteisön omistaman rakennuksen ja sen maapohjan kiinteistöveroprosentin yleistä kiinteistöveroprosenttia alemmaksi, jos kiinteistöllä sijaitseva rakennus on pääasiallisesti yleisessä tai yleishyödyllisessä käytössä. Veroprosentiksi voidaan määrätä myös 0,00. Yleishyödyllisellä yhteisöllä tarkoitetaan tuloverolain 22 §:ssä tarkoitettua yleishyödyllistä yhteisöä.

Uskonnollisten yhteisöjen ja yleishyödyllisten yhteisöjen verotukseen liittyy siten eroja kiinteistöverotuksen lisäksi myös tuloverotuksessa.

Ydinkysymys on se, onko uskonnolliset yhdyskunnat verotuksellisesti rinnastettava evankelis-luterilaiseen ja ortodoksiseen kirkkoon vai yleishyödyllisiin yhteisöihin. Raja ei tosin ole selvä, koska luonteeltaan uskonnollista toimintaa voidaan harjoittaa uskonnonvapauslain mukaisen rekisteröidyn uskonnollisen yhdyskunnan lisäksi myös yhdistysmuodossa, jota muunlaista aatteellista toimintaa harjoittavien yhdistysten tapaan voidaan pitää tuloverolaissa ja kiinteistöverolaissa tarkoitettuna yleishyödyllisenä yhteisönä, jos tuloverolain ja sen vakiintuneen tulkinnan mukaiset yleishyödyllisyyden tunnusmerkit muutoin täyttyvät.

Rekisteröitymättömät uskonnollista toimintaa harjoittavat useiden henkilöiden vapaamuotoiset yhteenliittymät taas eivät ole oikeushenkilöitä eivätkä myöskään verosubjekteja sen enempää tuloverotuksessa kuin kiinteistöverotuksessaan.

Rekisteröityjen uskonnollisten yhdyskuntien verotusta ei ole asianmukaista arvioida pistemäisesti vain yhden veromuodon osalta, vaan arvioinnin tulisi perustua laajempaan kokonaistarkasteluun. Uskonnonvapauteen ja neutraalisuuteen liittyvät näkökohdat puoltavat sitä, että uskonnolliset yhdyskunnat rinnastetaan pikemminkin evankelis-luterilaiseen ja ortodoksiseen kirkkoon kuin yleishyödyllisiin yhteisöihin.

Helsinki 23.3.2018

Valtiovarainministeri Petteri Orpo